

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

NOCVS je jedním ze sedmi plánovaných olympijských center, které mají vzniknout na území celkově pěti regionů. Mimo Račic (veslování, kanoistika) a Prostějova (tenis) je tento ambiciózní sportovní projekt plánován ve Vítkovcích (atletika, fotbal), Harrachově (lyžování), Nymburce (sálové sporty), Novém Městě na Moravě (biatlon) a v Tróji (vodní slalom).

Z perspektivy Transparency International je budování důstojného sportovního zázemí legitimní iniciativa, která však vyvolává otázky týkající se smysluplnosti a využitelnosti takovýchto Národních olympijských center. Ze strany iniciátorů a realizátorů by odpovědi byly velmi žádoucí, stejně tak, jako předložení jasného přehledu zdrojů a toků jejich financování.

Realizaci NOCVS však prozatím doprovází nejen nepřehledná provázanost mezi všemi angažovanými subjekty, ale i netransparentní a nesystematické financování ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a města Štětí. Otazník visí i nad reálnou nutností zaštitovat již existující sportovní areály (např. kanál Račice) dalšími nově vzniklými právními subjekty jako např. Národní olympijské centrum, z.s. a Labe Aréna, z.s.

POSKYTOVATELÉ DOTAČNÍCH PROSTŘEDKŮ NOCVS

Co v Prostějově naslibovala bývalá ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová k výstavbě tamního Národního olympijského centra již víme ([více např. zde](#)), ale jestli obdobná dramata doprovázela i rekonstrukci Labe arény Račice lze pouze spekulovat. **Víme však, že v roce 2015-2016 bylo na realizaci projektu NOCVS poskytnuto minimálně 115 000 000 Kč. Letos měl projekt obdržet ze státní pokladny dalších 5 922 624 Kč na rekonstrukci cílové věže v Račicích.**

Dne 7. 3. 2017 ministryně Valachová udělila žadateli o dotaci NOCVS, z.s. výjimku, dle které žadatel nebude zahrnut do systému bodování podle hodnotících kritérií a zároveň nemusí poskytnout žádnou finanční spoluúčast na realizaci projektu, ačkoliv je tato spoluúčast vyčíslena v podmínkách Programu 133 510¹. Tyto výjimky byly následně schváleny tehdejší náměstkyní pro řízení sekce sportu a mládeže Simonou Kratochvílovou, dnes obviněnou z machinací s dotacemi.

Schválení výjimky se jeví přinejmenším nestandardně proto, že sám předseda Českého svazu kanoistů (ČSK) a člen výboru NOCVS, z.s. a generální sekretář České unie sportu (ČUS) Jan Boháč je mezi obviněnými v rámci dotační kauzy. Navíc, z kopie kontrolního závěru Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) vyplývá, že podpora, která byla poskytnuta prostřednictvím Programu 133 510 (Program) za roky 2013 - 2015 tj. mimo jiné i dotace pro NOCVS, z.s. ve výši 35 000 000 Kč, nebyla poskytnuta v souladu se zásadami Programu. Nedostatečná kontrola alokovaných financí či nejasnost, jakým způsobem a zda vůbec byla deklarovaná kritéria výběru aplikována, je pouze další z několika nedostatků, které NKÚ shledalo.

I přes udělení výjimky a následném schválení ze strany MŠMT, státní dotaci NOCVS, z.s. nikdy neobdrželo, protože vyplácení dotací z programu bylo zastaveno, a to primárně v důsledku

¹ Program 133 510 - Podpora materiálně technické základny sportu

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

obvinění Kratochvílové. **Další informace ohledně této konkrétní dotace nelze získat, neboť veškerý spisový materiál si vyžádal Městský soud v Praze k soudnímu řízení.**

MŠMT FINANCUJE VÝDĚLEČNOU ČINNOST

V tomto ohledu je nutné podotknout, že péčí řádného hospodáře je, aby se před schválením tak vysoké dotační částky, jako je 115 000 000 Kč, ujistil, že její žadatel účelově neobchází zákon, což se v tomto konkrétním případě nabízí. Kdyby totiž o dotaci na rekonstrukci račického kanálu žádal Český veslařský svaz (ČVS) nebo Český svaz kanoistiky (ČSK) a nikoliv NOCVS, z.s., ochudily by se tak o příjem do pokladen samotného svazu. Kdyby o dotaci žádalo Sportcentrum Račice, a.s., která račický kanál spravuje a zároveň na něm provozuje výdělečnou činnost, dotaci by neobdrželo, protože je akciovou a nikoliv neziskovou organizací. **Ziskové organizace totiž nejsou oprávněným žadatelem o státní dotaci na sport. O dotace musel tedy zažádat jeden z uvedených spolků, kterému MŠMT vyšlo vstříc, aniž by se zajímalo o pozadí možných toků peněz.** I přes dotaci poskytnutou neziskovému spolku areál spravuje akciová společnost, tedy komerční subjekt, který by dotaci získat nemohl.

Pro primární účel čerpání státních financí tedy vznikl NOCVS, z.s., který je subjektem čerpající státní dotace na realizaci projektu NOCVS, jehož součástí je i rekonstrukce již existujícího račického kanálu. Sportcentrum Račice, a.s. a potažmo ČSV a ČSK mají o výstavbu a rekonstrukci Račic postaráno, aniž by museli investovat svoje (státní) finance. Ve shrnutí, výdělečnou činnost na račickém kanále provozuje Sportcentrum Račice, a.s., ale rekonstrukci těchto podnikatelských prostor financuje NOCVS, z.s., který jej obdrželo ze státní pokladny. Tento postup představuje učebnicový návod na to, jakým způsobem lze čerpat státní dotace na vlastní výdělečnou činnost – založit si akciovou společnost, se kterou lze podnikat a paralelně založit spolek jako např. NOCVS, z.s. či Labe Aréna, z.s., který dle § 217 odst. 1 NOZ nesmí, na rozdíl od akciových společností, mít jako svou hlavní činnost podnikání či jinou výdělečnou činnost. Jeho výhoda je jiná - může čerpat státní dotace. Pak jen detailem zůstává, že ve vedení Sportcentra Račice, a.s., NOCVS, z.s a svazů ČVS a ČSK figurují stále stejné osoby ([viz graf](#)).

ZMATEK V KOMUNIKACI MŠMT

TI se na informace spojené s financováním NOCVS dotazovala MŠMT v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (InfZ). Konkrétně šlo o dotazy za jakých podmínek a jaké finanční částky poskytlo MŠMT jako dotaci na realizaci NOCVS.

V první odpovědi MŠMT uvedlo, že poskytlo celkem tři dotace. První v roce 2015 ve výši **35 000 000 Kč** na rekonstrukci ubytovacího zázemí a retenční nádrží, druhou v roce 2016 ve výši **80 000 000 Kč** na rozvoj areálu vodních sportů (celkově 115 000 000 Kč) a poslední v roce 2017 ve výši **5 922 624 Kč** na rekonstrukci cílové věže. **V odpovědi MŠMT uvedlo, že dotace na rekonstrukci cílové věže byla udělena na základě schválení projektu rozhodnutím náměstkyně Kratochvílové.**

Až po zaslání druhé žádosti o poskytnutí informací dle InfZ vyplynulo, že poslední zmíněná dotace ve výši téměř 6 milionů korun, schválená na základě udělení výjimky tehdejší ministryní školství, mládeže a tělovýchovy Kateřinou Valachovou, nikdy k žadateli NOCVS, z.s. nedoputovala. **„Rozporuplné informace ministerstva dále znejišťují sportovní prostředí.“**

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

Posílit personální a odbornou kapacitu úřadu kolem sportu je absolutní priorita,“ dodává David Ondráčka, ředitel TI.

ŠTĚTÍ

V roce 2014 se i město Štětí rozhodlo projekt NOCVS podpořit. První podporu poskytlo v dubnu 2014, kdy zastupitelstvo města schválilo investiční dotaci Sportcentru Račice, a.s. a to ve výši **750 tisíc Kč** na realizaci projektu. **Tomuto rozhodnutí nezabránil ani fakt, že žadatelem byla akciová společnost, tedy soukromník, který vede svou vlastní výdělečnou činnost v areálu račického kanálu, a tudíž by o státní dotaci z MŠMT z podstaty své činnosti nikdy neměl nárok.** Je navíc s podivem, že dle informací města Štětí neexistuje žádný právní titul např. smlouva, která byla uzavřena za účelem této podpory, a tudíž více detailů není k dispozici.

Ve stejném roce byla zastupitelstvem města schválena další podpora projektu, a to konkrétně na druhou část projektu – Labe arénu Štětí (výstavba loděnice). Tentokrát město Štětí darovalo pozemky na břehu Labe o ploše necelých 4 000 m² v hodnotě **622 670 Kč** (dle kopie znaleckého posudku je cena obvyklá 500 000 Kč).

Podpora spolku Labe Aréna byla zastupitelstvem města schválena, a to i přes nevoli některých zastupitelů. Jinými slovy, město Štětí podpořilo spolek, kde je samo členem výkonného výboru. **„Záměr prodat uvedené pozemky byl dle zákona vyvěšen. Pakliže by byly podány i nabídky jiných zájemců než jen spolku Labe arény Štětí, z.s. (či nepodal-li spolek Labe Aréna, z.s, nabídku žádnou) mělo zastupitelstvo ve svém usnesení, kterým rozhodne o majetkoprávní dispozici, pečlivě odůvodnit, proč nabídky jiných zájemců odmítá a proč pozemky daruje subjektu Labe Aréna, z.s.,“** říká Apolena Ondráčková, právnička TI.

Vzhledem k tomu, že zastupitelstvo města schválilo darování pozemků spolku, aniž by k výše zmíněnému došlo, zdá se, že město Štětí nikdy ani o alternativním využití/prodeji pozemků neuvažovalo. Do jaké míry bude toto rozhodnutí přínosné pro samotné občany města Štětí, roli nehrálo.

Ve výsledku se tento postup jeví jako zcela nestandardní a nehospodárné nakládání s veřejným majetkem. TI v takovýchto případech doporučuje uzavřít smlouvu o pronájmu konkrétních částí pozemků, přičemž by smlouva byla uzavřena na dobu realizace projektu Labe arény. Město by tak neztratilo kontrolu nad svými pozemky v případě, že by k realizaci projektu nedošlo. Takto bude vypovězení darovací smlouvy obtížné, ne-li nemožné.

Na rozdíl od TI podporu Štětí ocenili Jiří Kejval, předseda ČOV, který zaslal děkovný dopis či Dušan Macháček, který jménem ČVS vyjádřil podporu projektu NOCVS, a to osobně na zasedání zastupitelstva města. Což není překvapivé, když iniciativa ČOV založit NOCVS byla podpořena vskutku štědře.

ÚSTECKÝ KRAJ

Ústecký kraj poskytl v roce 2015 na projekt NOCVS Labe aréně, z.s. investiční dotaci ve výši **60 000 000 Kč**. V orgánech Labe Arény se vyskytují celkem tři zástupci Ústeckého kraje, a to Jan Szánto jako člen představenstva a Jitka Sachetová a Miroslav Andrt jako členové

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

kontrolní komise. Zda jejich působení v orgánech spolku reflektuje zájmy Ústeckého kraje (jako je tomu v případě města Štětí) není zřejmé.

STŘETY ZÁJMŮ

Veřejné zakázky na rekonstrukci račického areálu realizovaly dvě firmy – Metrostav a.s. a jednu také HARTEX CZ s.r.o., což je regionální stavební firma s jediným majitelem – Petrem Cihlářem. Jeho manželkou a prokuristkou společnosti je Romana Cihlářová. Osoba stejného jména je referentkou na Městském úřadě ve Štětí, která také ověřovala výpis z rejstříku Labe Arény pro účely podepsání smlouvy o poskytnutí investiční dotace.

Co je ovšem za hranicí nejen etiky, ale i zákona, je jednání Michala Kurfirsta, který byl předsedou výkonného výboru Labe arény, z.s. a zároveň zastupitelem města Štětí v době schvalování finanční podpory pro Sportcentrum Račice, a.s. a daru pozemků pro Labe arénu, z.s. Podpoře obou subjektů dal hlas, ale před samotným hlasováním neinformoval, že je ve střetu zájmu. V důsledku toho porušil zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmu. **„Úsměvný je fakt, že se Michal Kurfirst vzdal svého hlasu s odůvodněním, že byl ve střetu zájmu, až po schválení daru pro Labe arénu, z.s.,“** doplňuje Milan Eibl, analytik TI. K novému hlasování nedošlo s argumentem, že Kurfirstův hlas by neměl na (ne)schválení usnesení vliv.

PROPLETENEC

Ve spojitosti s realizací (nejen) NOCVS vyplývá na povrch několik nestandardních praktik, stejně tak jako mnoho nezodpovězených otázek, které měly být objasněny již při samotném zrodu této olympijské iniciativy. Obecná vyjádření iniciátorů neobsahují žádná relevantní fakta, o která by se vznik Národních olympijských center mohl opírat či poskytl náhled do pozadí jejich financování.

Důkazem této nestandardní praxe je i náš graf vazeb, ze kterého je patrné, že jedna osoba zastává v jednom konkrétním sportovním odvětví až čtyři funkce najednou (např. Zdeněk Pecka). Kdyby se nejednalo o soukromé subjekty ve smyslu nového občanského zákoníku, byl by zde prostor mluvit o netransparentním jednání ve formě klientelismu, střetu zájmu a praktiky zvané „otáčivé dveře“. Realita je ovšem taková, že o soukromé subjekty jde, a tudíž jediným kontrolním orgánem alokovaných sportovních dotací stále zůstává paralyzované MŠMT nebo případně poskytovatel podpory jako např. město Štětí.

KORUPČNÍ VÍCEBOJ

Korupční víceboj | zdroj: TI

Ať už ho děláme profesionálně, čas od času si zajdeme zahrát s kamarády, anebo mu nejvíc rozumíme u televizní obrazovky, sport je záležitostí každého z nás. Se stejnou samozřejmostí se ho ale bohužel dotýká i korupce.

Proto Transparency International Česká republika vede kampaň za čistší a transparentnější sportovní prostředí pod názvem „Korupční víceboj“. Reagujeme tak nejen na dlouhodobé nekoncepční a nesystémové financování sportu v České republice.

Kampaní upozorňujeme na tři oblasti, kterým se ve snaze o zlepšení sportovního prostředí a jeho financování věnujeme:

- nerovné financování a netransparentní přerozdělování veřejných peněz plynoucích do sportu;
- manipulace s výsledky a sázkařský průmysl zasahující do zápasů, včetně práce s oznamovateli takovéto nekalé činnosti;
- velké kauzy na mezinárodní úrovni v rámci sítě TI, skandál ve FIFA nebo organizace velkých mezinárodních akcí.

Transparency International tuto kampaň financuje z vlastních prostředků, které jsou zárukou nestrannosti a vyváženosti. Proto se také obracíme na širokou veřejnost s žádostí o dárcovskou podporu, která nám umožňuje efektivně bojovat proti korupci ve sportu. Zapojit se můžete na webu www.korupcniviceboj.cz nebo prostřednictvím portálu Darujme.cz.

KE STAŽENÍ

[Síť vazeb kolem Národního olympijského centra vodních sportů](#)

„Hlíkáme veřejný zájem, hájíme efektivní a odpovědnou správu země.“

TRANSPARENCY INTERNATIONAL ČR

Mapujeme stav korupce v České republice a aktivně přispívá k jejímu omezování, a to jako součást mezinárodní sítě Transparency International. Zapojujeme občanskou společnost, soukromou sféru i státní sektor do široké diskuse o dobrém vládnutí.

Těžíme z dlouholeté nadnárodní praxe a know-how v nastavování protikorupčních programů a strategií. Prostřednictvím [projektů](#) aktivně přispívá k iniciování systémových změn.

Pro veřejnost provozujeme bezplatnou [právní poradnu](#), na kterou se ročně obracejí stovky klientů z celé republiky.

Naše investigativa uvádí korupční [případy](#) do pohybu. Rozběhli jsme např. kauzy v Lesích ČR a také v Dopravním podniku hlavního města Prahy. Rozkrýváme pavučiny politiků a podnikatelů zneužívajících EU fondy, např. kolem ROP Severozápad.

KONTAKT PRO MÉDIA

[Apolena Ondráčková](#)

Právníčka TI

E: ondrackova@transparency.cz